

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Нежид І.К., гр. 8.05.051.060.20.1

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Т.О. Ставерська**
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

Економічна глобалізація відзначається всеохопленістю, впливом на весь світ і всіх суб'єктів господарювання. Під впливом глобалізації відбуваються зміни у суспільстві в цілому. Саме тому дослідження глобалізаційних процесів є актуальним питанням.

Глобалізація світової економіки – об'єктивний процес, який відображає напрям розвитку світової економіки, зокрема господарських процесів, потреби транснаціонального виробництва та прискорення науково-технічного прогресу.

Процес економічної глобалізації відзначається суперечливим впливом на національні економіки та на перебіг світового розвитку, тому що переваги від нього розподіляються нерівномірно. З одного боку, глобалізація допомагає використанню вигіднішої комбінації ресурсів, оптимізації поділу праці та інвестицій. З іншого боку, найбільшу вигоду отримують провідні країни світу, адже великі фінанси відкривають більший доступ до ресурсів, що спричиняє нерівність, маніпулювання та махінації, як ресурсні так і грошові. Також загострюється конкурентна боротьба та пришвидшується поділ на багаті та бідні держави, формується залежність одних країн від інших.

Можна виділити такі проблеми, які потенційно здатні викликати негативні наслідки від глобалізаційних процесів в усіх країнах:

- нерівномірність розподілу переваг від глобалізації в розрізі окремих галузей національної економіки;
- можливість деіндустріалізації національних економік;
- можливість переходу контролю над економікою окремих країн від суверенних урядів в інші руки, у тому числі до більш сильних держав, ТНК чи міжнародних організацій;
- можливість дестабілізації фінансової сфери, потенційна регіональна чи глобальна нестабільність через взаємозалежність національних економік на світовому рівні. Локальні економічні коливання та кризи в одній країні можуть мати регіональні чи навіть глобальні наслідки.

Найбільш сильно негативний вплив відчувають нерозвинені країни, та ті, що розвиваються, адже найчастіше вони виконують роль постачальників сировини та напівфабрикатів, і виконувачів

низькооплачуваної роботи. Формування залежності таких країн від провідних країн світу збільшується пропорційно розвитку глобалізації, тому для такого типу країн існує ряд додаткових ризиків та проблем:

- збільшення технологічного відставання від розвинених країн;
- зростання соціально-економічного розшарування, маргіналізацію (тобто, руйнування державного суспільства, що представляє собою процес розпаду соціальних груп, розриви традиційних зв'язків між людьми, втрату індивідами об'єктивної приналежності до тієї чи іншої спільності, почуття причетності до визначеної професійної чи етнічної групи);
- зубожіння основної маси населення;
- посилення залежності менш розвинених країн від функціонування світогосподарської системи;
- обмеження ТНК здатності держав проводити національно орієнтовану економічну політику;
- зростання зовнішнього боргу, насамперед міжнародним фінансовим організаціям, що перешкоджає подальшому прогресу.

З точки зору соціально-політичного устрою глобалізація може мати негативні наслідки на такі аспекти, як ріст впливу транснаціональних корпорацій, які можуть віддавати перевагу власним інтересам, замість державних, збільшення безробіття через автоматизацію виробництва, за деякими прогнозами для функціонування світової економіки у цьому сторіччі буде досить 20% населення, більше робочої сили не буде потрібно. Ще однією важливою проблемою виступає міграція, через нерівномірність розподілення заробітних плат та життєвих умов посилюється привплив мігрантів з бідних держав до багатих. І хоча для других розширюються джерела робочої сили, вже зараз влади країн не можуть впоратися з такої кількістю людей.

Таким чином, глобалізація має як позитивний, так і негативний вплив на країни та їх об'єднання. Глобалізація стала великим поштовхом розвитку світової економіки, але спричинила багато суперечок та викликала чимало неоднозначних наслідків у сучасному суспільстві. Проте, не можна заперечувати факт, що глобалізаційні процеси є данністю та вимогою науково-технічного прогресу. Отже пристосування до умов які диктують нові процеси, що відбуваються у світі, є невід'ємною частиною функціонування держав.